

**การวิเคราะห์เส้นทางของรูปแบบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา
: การเปรียบเทียบการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมลิสเรลและโปรแกรมเอมอส**

นางสาวสุปรียา ไช้มุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-637-273-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE PATH ANALYSIS OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS ' JOB SATISFACTION MODEL
: THE COMPARISON OF ANALYSIS LISREL PROGRAM AND AMOS PROGRAM

Miss Supreeya Khaimuk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Research

Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-637-273-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์เส้นทางของรูปแบบความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
ของครูประถมศึกษา : การเปรียบเทียบการวิเคราะห์โดยใช้
โปรแกรมลิสเรลและโปรแกรมเอมอส

โดย นางสาวสุปรียา ไช่มุข
ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

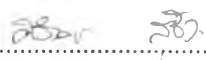

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

สุปรียา ไช้มุข : การวิเคราะห์เส้นทางของรูปแบบความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
ของครูประถมศึกษา : การเปรียบเทียบการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมลิสเรลและ
โปรแกรมเอมอส (THE PATH ANALYSIS OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS' JOB
SATISFACTION MODEL : THE COMPARISON OF ANALYSIS LISREL PROGRAM AND
AMOS PROGRAM) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, 148 หน้า.
ISBN 974-637-273-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการวิเคราะห์เส้นทางของรูปแบบความ
พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา ระหว่างการใช้โปรแกรมลิสเรลและโปรแกรมเอมอส
กลุ่มประชากรที่ศึกษาคือ ข้าราชการครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษา
แห่งชาติ ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 4 ปีการศึกษา 2539 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการส่ง
แบบสอบถามทางไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC ในการหาค่าสถิติพื้นฐาน สถิติ
วิเคราะห์ความถี่ และใช้โปรแกรมลิสเรล 8.10 และโปรแกรมเอมอส 3.51 ในการวิเคราะห์เส้นทาง
ประเภทมีตัวแปรแฝง

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การวิเคราะห์เส้นทางของรูปแบบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ
ครูประถมศึกษา โดยใช้โปรแกรมลิสเรลและโปรแกรมเอมอสนั้น

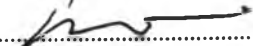
1. ให้ค่าผลการทดสอบความตรงของโมเดลเท่ากัน คือ ค่าการทดสอบ ไค-สแควร์ เท่ากับ
6.15 ; $p = .977$ ที่องศาอิสระ 15 ค่า RMR = .009 ค่า GFI = .995 และค่า AGFI = .983
2. ให้ค่า R-Square ของตัวแปรสังเกตได้และ R-Square ตัวแปรแฝงภายใน เท่ากัน
3. ให้ค่าประมาณพารามิเตอร์ในโมเดลการวัดเท่ากัน
4. ให้ค่าประมาณพารามิเตอร์ในโมเดลสมการโครงสร้าง ต่างกัน โดยค่าที่ได้จากโปรแกรม
เอมอส สูงกว่า ค่าที่ได้จากโปรแกรมลิสเรล
5. ในการวิเคราะห์แยกค่าสหสัมพันธ์ โปรแกรมเอมอสให้ค่าผลกระทบรวมและผลกระทบ
ทางตรงโดยไม่มีค่าการทดสอบนัยสำคัญของผลกระทบรวม ส่วนโปรแกรมลิสเรลให้ค่าผลกระทบรวม
ผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อมโดยให้ค่าการทดสอบนัยสำคัญในทุกค่าผลกระทบ
6. เมื่อเปรียบเทียบผลการใช้งาน โปรแกรมลิสเรลให้รายละเอียดของผลการวิเคราะห์มากกว่าโปรแกรมเอมอส ขณะที่โปรแกรมเอมอสมีความสะดวกและใช้งานง่ายกว่าโปรแกรมลิสเรล

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติ สุปรียา ไช้มุข

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

C840501 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEY WORD: PATH ANALYSIS / JOB SATISFACTION / COMPARISON / LISREL PROGRAM /

AMOS PROGRAM

SUPREEYA KHAIMUMUK : THE PATH ANALYSIS OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS' JOB

SATISFACTION MODEL : THE COMPARISON OF ANALYSIS LISREL PROGRAM AND

AMOS PROGRAM. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. TAWEEWAT PITAYANON , Ph.D.

148 pp. ISBN 974-637-273-4

The purpose of this research was to compare the using of LISREL Program and AMOS Program to analyze the path analysis of elementary school teachers' job satisfaction model. The population consisted of elementary school teachers who work in the fourth educational region, the office of the national primary education commission in 1996 academic years. Mail questionnaires were employed. Datas were analyzed by descriptive and bivariate statistical analysis through SPSS/PC, and path analysis with latent variables through LISREL Version 8.10 and AMOS Release 3.51.

The results indicated that :

1. LISREL Program and AMOS Program provided the equal of model validation such as the Chi-square goodness-of-fit test of 6.15; $p=0.977$, $df=15$, $R=0.009$, $GFI=0.995$ and $AGFI=0.983$.
2. LISREL Program and AMOS Program provided the equal R-Square of observed variables and endogenous latent variables.
3. LISREL Program and AMOS Program provided the equal parameter estimators of the measurement model.
4. Parameter estimators of the structural equation model from using AMOS Program differ from using LISREL Program, the parameter estimators from AMOS Program are larger.
5. AMOS Program was obtained by Total Effects and Direct Effects with only the Direct Effects had significance test whereas LISREL Program, the Total Effects, Direct Effects and Indirect Effects all had significance test for the effects.
6. Lisrel Program provided more output information whereas Amos Program was more convenient and easier to use than LISREL Program.

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิตด สุปรีญา ขำอิมมุก

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [ลายมือ]

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่งของ
รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการและอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความ
เอาใจใส่ตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวานิช ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม ที่ให้ข้อ
เสนอแนะและให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์จากการเรียนวิชาสัมมนาการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวานิชและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย ที่
ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการใช้โปรแกรมเอมอส นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบ

ขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาวิจัยการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัยตลอด
ระยะเวลาที่ศึกษาในภาควิชาวิจัยการศึกษา และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมา
จากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ พี่ๆ เพื่อนๆและน้องๆภาควิชาวิจัยการศึกษา ที่ให้คำแนะนำที่เป็น
ประโยชน์ ให้กำลังใจและให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ณ ภาควิชาวิจัยการ
ศึกษา

ขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านพรุโนและคณะครูโรงเรียนบ้านพรุโน ที่ได้
กรุณาเสียสละให้ผู้วิจัยลาศึกษาต่อ และขอขอบพระคุณ อาจารย์วิระ ชัชเวช ที่ได้ให้ความ
ช่วยเหลืองานทางด้านโรงเรียนเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยลาศึกษาต่อ

ขอขอบพระคุณ คุณอภิชาติ - คุณอุทัยศรี ไช่มุกข์ ให้กำลังใจและสนับสนุน ส่งเสริม
การศึกษาของผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ มารดา ผู้ให้กำลังใจและกำลังทรัพย์เพื่อสนับสนุน
ส่งเสริมการศึกษาของผู้วิจัยอย่างยิ่งตลอดมา

สุปรียา ไช่มุกข์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมุติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ตัวแปรในการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	10
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เส้นทางแบบโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น หรือโมเดลลิสเรล.....	10
ตอนที่ 2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและ ลักษณะของรูปแบบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ ครูประถมศึกษาที่ใช้ในการวิจัย.....	17
ตอนที่ 3 โปรแกรมลิสเรล.....	29
ตอนที่ 4 โปรแกรมเอมอส.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน.....	55
1.1 จำนวนและร้อยละของครูประถมศึกษาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง.....	55
1.2 ค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าความโด่ง ค่าความเบ้ของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในการศึกษาโมเดลความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา.....	56
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่ามัธยิมเลขคณิตของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานระหว่างครูประถมศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน.....	58
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษาโมเดลความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา.....	61
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษาด้วยโปรแกรมลิสเรล.....	62
4.1 แผนภาพแสดงเส้นทางผลกระทบเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษาที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	63
4.2 ผลการวิเคราะห์แยกค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและค่าสถิติผลการวิเคราะห์เส้นทางของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษาที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	64
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษาด้วยโปรแกรมเอมอส.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5.1 แผนภาพแสดงเส้นทางผลกระทบเชิงสาเหตุระหว่าง	
ตัวแปรของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น	
ของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา	
ที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	67
5.2 ผลการวิเคราะห์แยกค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและ	
ค่าสถิติผลการวิเคราะห์เส้นทางของโมเดลความสัมพันธ์	
โครงสร้างเชิงเส้นของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	
ของครูประถมศึกษาที่มีความสอดคล้องกับ	
ข้อมูลเชิงประจักษ์.....	68
ตอนที่ 6 ผลเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์เส้นทางแบบโมเดลความ	
สัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	
ของครูประถมศึกษาระหว่างโปรแกรมลิสเรลกับ	
โปรแกรมเอมอส.....	70
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	77
อภิปรายผลการวิจัย.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	81
รายการอ้างอิง.....	83
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	
ของครูประถมศึกษา.....	89
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม.....	97
ภาคผนวก ค. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล 8.10.....	98
ภาคผนวก ง. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมเอมอส 3.51.....	128
ประวัติผู้วิจัย.....	148

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 โมเดลการวัดและโมเดลสมการโครงสร้าง.....	12
2 โมเดลความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา.....	26
3 โมเดลประกอบตัวอย่างการเขียนคำสั่งโปรแกรมลิสเรล.....	34
4 รายการเครื่องมือใน Graphic Icon ของโปรแกรมเอมอส.....	40
5 โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงานของครูประถมศึกษาที่ใช้ในการวิจัย.....	60
6 แผนภาพแสดงเส้นทางและค่าผลกระทบทางตรงระหว่างตัวแปรใน โมเดลความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษาที่ ปรับโมเดลแล้ว ที่วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรล.....	63
7 แผนภาพแสดงเส้นทางและค่าผลกระทบทางตรงระหว่างตัวแปรใน โมเดลความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษาที่ ปรับโมเดลแล้วที่วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมเอมอส.....	67

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	เปรียบเทียบโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับวิเคราะห์โมเดลลิสเรล.....36
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด.....45
3	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในจังหวัดกระบี่.....46
4	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในจังหวัดตรัง.....47
5	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในจังหวัดพังงา.....48
6	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในจังหวัดภูเก็ต.....48
7	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในจังหวัดระนอง.....49
8	จำนวนและร้อยละของครูประถมศึกษาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง.....56
9	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัชฌิมฐาน ค่าความโด่ง ค่าความเบ้ของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในการศึกษา โมเดลความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา.....57
10	ผลการเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตของความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงานระหว่างครูประถมศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน.....58
11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเมื่อเปรียบเทียบ คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา ที่มีอายุต่างกัน.....59
12	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเมื่อเปรียบเทียบ คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา ที่มีอายุราชการต่างกัน.....59
13	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษา โมเดลความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา.....61

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

- 14 ผลการวิเคราะห์แยกค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและค่าสถิติผล
การวิเคราะห์เส้นทางของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น
ของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษาที่มี
ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรมลิสเรล.....64
- 15 ผลการวิเคราะห์แยกค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและค่าสถิติผล
การวิเคราะห์เส้นทางของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของ
ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษาที่มีความ
สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรมเอมอส.....68
- 16 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์เส้นทางแบบโมเดลความสัมพันธ์
โครงสร้างเชิงเส้นของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ
ครูประถมศึกษาระหว่างโปรแกรมลิสเรลกับโปรแกรมเอมอส.....70
- 17 เปรียบเทียบผลการใช้โปรแกรมลิสเรลและโปรแกรมเอมอส
ในการวิเคราะห์เส้นทางของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
ของครูประถมศึกษา.....73